

Red Barnet

Fra **intimitet** til **krænkelser**

Erfaringer fra Red Barnet om billeddelinger og digitale sexkrænkelser blandt unge

INDHOLD

BAGGRUND	3
Relaterede projekter og tjenester	4
UNG OG UDFORSKENDE	5
Afprøvning af seksualitet	5
Grooming	5
Unge glemmer, at internettet ikke gør det	6
DELING BLANDT UNGE (“YOUTH ONLY”)	6
Deling som “Reckless misuse”	6
Deling som ”Intent to harm”	9
DELING MED ”ADULT INVOLVED”	10
Nøgenbilleder som valuta	10
Lokket til deling (grooming)	11
HVORFOR KRÆNKER KRÆNKER?	12
KONSEKVENSERNE FOR DEN KRÆNKEDE	13
HVEM STOPPER ULYKKEN?	14
KONKLUSION	15
REFERENCER	16

© Red Barnet 2018

Artiklen er udarbejdet af Red Barnet Danmark som led i den vidensdeling, der er i INHOPE, det internationale civile netværk for anmeldelsestjenester, som Red Barnet er en del af.

Tekst: Per Frederiksen, Kuno Sørensen, Lina Sjögren og Mikkel Rask Pedersen

Redigering: Gitte Bank Jensen

Illustrationer: Lykke Petersen

Grafisk design: Marianne Eriksen

Red Barnets indsats er støttet økonomisk af EU-Kommissionen og Børne- og Socialministeriet

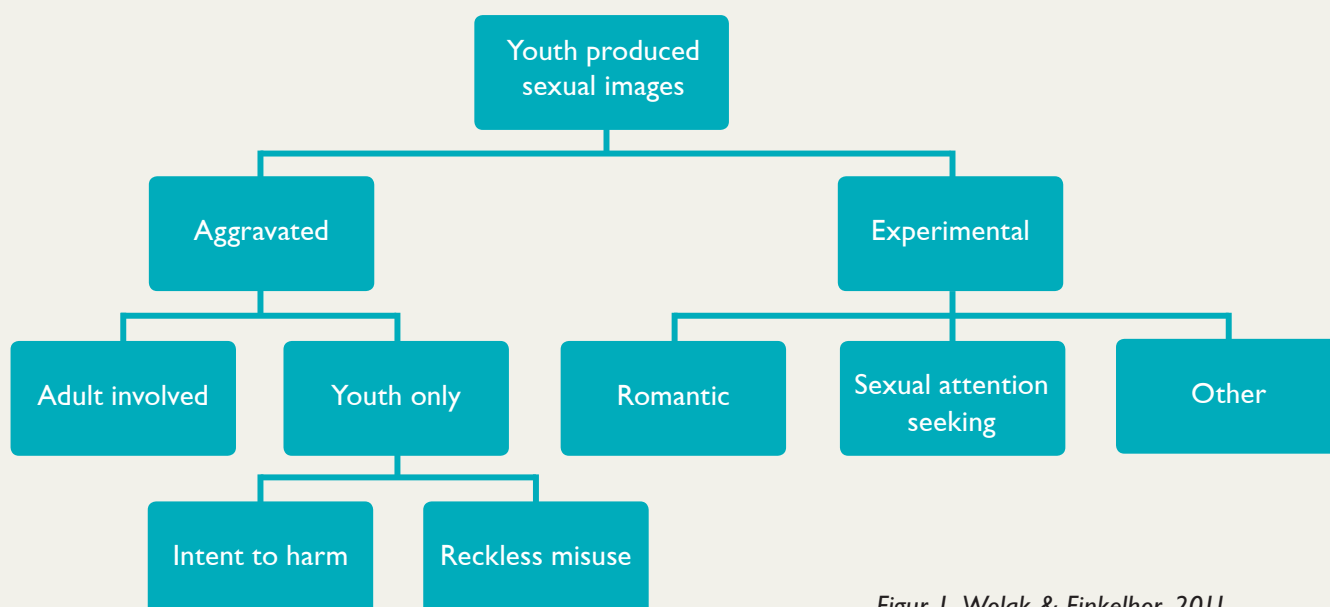
BAGGRUND

Før internettet var billeddeling et overskueligt fænomen. Når et fotografi blev taget, skulle det fremkaldes. Der var et negativ, og man fik trykt et begrænset antal kopier. Med de digitale kameraer blev processen langt hurtigere. Billedet var klart med det samme og kunne hurtigt printes eller mailes i mange eksemplarer. I dag findes smartphones. Kombinationen af et digitalkamera i direkte forening med sociale medier skaber en uovertruffen effektiv billeddelingsmekanisme, hvor et enkelt billede kan blive til 1.000 kopier i løbet af ganske kort tid. Dette har mange fordele, men kan samtidig være problematisk, når det gælder seksuelle billeder. Afsenderen mister hurtigt kontrollen over, hvad der videre sker med billedet (eller videoen). At kommunikere med billeder som hel eller delvis erstatning for ord er i dag at betragte som alment (Ehlin, 2015).

Debatten om den etiske og moralske dimension i billeddeling er forsømt, og mange mangler i dag at have forholdt sig til de etiske, moralske og strafferetslige konsekvenser af billeddeling. Vores fokus i denne artikel vil særligt være på unges selvproducerede seksuelle billeder. For os er det væsentligt at påpege diversiteten af disse billeder og billeddelinger for bedre at kunne forebygge digitale sexkrænkelser. Nogle er kærlige intime billeder mellem to partnere. Andre er voldsomme sexkrænkelser. Og andre igen starter som intime billeder, men ender som digitale sexkrænkelser. En digital sexkrænkelse er her defineret som uønsket seksuel adfærd på alle digitale platforme, og det betragtes som en form for seksuel vold. I indeværende artikel vil fokus særligt være på billeddeling uden samtykke, der kan forstås som en underkategori blandt digitale sexkrænkelser (Childnet, Save the Children Denmark, Kek Vonal & UCLan, 2018).

Vi kalder artiklen "Fra intimitet til krænkelse", fordi vi interesserer os for den bevægelse, der sker, når et billede går fra at være en handling i forhold til ét andet menneske til at blive delt med flere uden den afbillede persons samtykke.

Til at danne en ramme, der dels giver artiklen en tydelig struktur og dels gør det muligt at rumme diversiteten af billeddelinger som digitale sexkrænkelser, vil vi benytte Wolak & Finkelhors typografimodel fra 2011.

Figur 1. Wolak & Finkelhor, 2011

Unge selvproducerede seksuelle billeder behøver ikke være skadelige eller krænkende og kan også afspejle en eksperimenterende fase, hvor den unge bruger seksuelle billeder til at lære om sig selv og sin seksualitet. Dette er illustreret til højre i modellen ("Experimental"). Denne artikel fokuserer dog på, når unges selvproducerede billeder ender med at blive krænkende. I forhold til Wolak & Finkelhors (2011) model vil det betyde, at vores fokus vil være på de seksuelle billeder, der enten direkte eller indirekte kan kategoriseres under "Aggravated". Det kan anfægtes, at modellen lægger op til en statisk forståelse af digitale billeder og billeddelinger, hvor et billede enten kan være "experimental" eller "aggravated". En væsentlig pointe i indeværende artikel er, at billederne er dynamiske og hurtigt kan rejse fra den ene til den anden kategori. Et intimt billede kan komme til verden som værende romantisk ("Romantic"), men kan på et øjeblik og med en enkel deling ende som intentionelt skadeligt ("Intent to harm").

Når vi fokuserer på grænsefladen mellem intimitet og krænkelse, er det for at udvide forståelsen af, hvornår og hvordan deling af et intimt billede bliver til en digital sexkrænkelser. Der er mange facetter i dette tema, men én dimension er central, nemlig at ufrivillig eksponering på nettet er en seksuel krænkelse uden en udløbsdato. Dette kan for den krænkede indebære en konstant bekymring for, hvem der har set det krænkende materiale, og hvornår billedet eller videoen dukker op igen.

I artiklen vil vi begynde med at forklare, hvorfor unge i kontekst af billeddelinger som digitale sexkrænkelser udgør en særlige gruppe (*Ung og udforskende*). Dernæst vil vi fokusere på *Deling blandt unge*, hvor vi vil benytte skelnen mellem Intent to harm og Reckless misuse. I forlængelse heraf vil fokus være på de delinger, hvor der er *Adult involved*. Vi vil derfra gå til at kigge på spørgsmålene om *Hvorfor krænker krænker* og *Konsekvenser for krænkede*. Afslutningsvis vil vi konkludere samt se på, hvad der skal gøres for, at disse overgreb og krænkelser kan forebygges og/eller få en udløbsdato.

Baggrunden for artiklen er Red Barnets anmeldertjeneste AnmeldDet, rådgivningen SletDet og deSHAME-rapporten om digitale sexkrænkelser. Vi forsøger med artiklen at dokumentere noget af den viden, som vi har akkumuleret via disse tre tjenester og projekter, der er yderligere beskrevet i følgende afsnit.

RELATEREDE PROJEKTER OG TJENESTER

SletDet: SletDet er en anonym rådgivningstjeneste til børn og unge, der har oplevet digitale sexkrænkelser. SletDet hjælper børn og unge ved dels at give dem psykosocial støtte og guide dem til, hvordan de kan få hjælp fra deres forældre og andre nærtstående, og dels ved at hjælpe de unge med at få taget krænkende materiale ned fra internettet, herunder i særdeleshed de sociale medier. I de tilfælde hvor det er relevant, hjælpes de unge til at få kontakt med relevante myndigheder.

Hotline: Red Barnets hotline, AnmeldDet, er en anonym anmeldertjeneste, som alle borgere, der støder på materiale på nettet, som de mistænker er overgrebsbilleder af børn, kan anvende. Tjenesten fungerer i et tæt samarbejde med det danske politi og er en del af et stort internationalt netværk, INHOPE, der fungerer i et tæt samarbejde med Interpol.

deSHAME: Red Barnet har i år 2018 udgivet en rapport, deSHAME, der på baggrund af bl.a. 915 danske unges besvarelser har undersøgt unges erfaringer med digitale sexkrænkelser. Projekt deSHAME er et samarbejde mellem Red Barnet, Kek Vonal (Ungarn), Childnet (UK) og School of Psychology, UCLan, Preston (UK). Projektet er medfinansieret af EU.

UNG OG UDFORSKENDE

I ungdommen sker udviklingen fra en identitet som barn på vej mod en identitet som voksen. Vi udvikler os som mennesker i relationer med andre; vi har behov for at spejle os i andre, og vi har behov for at få feedback fra andre for at finde ud af, hvem vi er. Samtidig sker der mange hormonelle forandringer, og ikke mindst fylder en udforskning af seksualitet i ungdomsårene.

Internettet og de sociale medier er blevet en vigtig platform for de unge til at spejle sig i andre og få feedback fra andre. Hele genstandsfeltet omkring erotik, kærlighed, seksualitet, forelskelse og intimitet fylder meget i unges kommunikation. Temaerne er uhyre centrale i puberteten, fordi de unge er i en omstillingsproces, hvor de søger bekræftelse på, at deres ændrede adfærd eller udseende er acceptabel for deres omverden. Omstillingsprocessen er en udviklingsopgave, der er knyttet til denne livsperiode, og en ny digital platform giver nye muligheder og nye udfordringer.

De unges udviklingsopgave, der indebærer en særlig udforskning af sig selv og omverdenen, gør dem både søgende og sårbare. Den bevægelse, der er sket mod at søge og spejle sig på sociale medier, kan øge teenageres sårbarhed, da forståelse af, hvornår de er accepteret eller afvist, afhænger af at kunne forstå sociale mediers komplicerede kulturelle koder (Boyd, 2014). I det følgende nævner vi tre aspekter, der gør unge sårbare online: *Afprøvning af seksualitet, Grooming og Unge glemmer, at internettet ikke gør.*

AFPRØVNING AF SEKSUALITET

Selvekspnering er, når en person tager (eller får taget) et billede af sig selv, som vedkommende deler med en anden eller andre. Selvekspnering er et nøgleord i forhold til teenageres udforskning af identitet og seksualitet. Det har det altid været, men med sociale medier ændres omstændighederne. Nu kan man i en given gruppe måle, om ens adfærd er accepteret. På for eksempel Snapchat, Instagram eller Facebook kan man ved at dele et nyt billede eller en ny kommentar prøve grænser og adfærd af, for det er nemt at aflæse reaktionerne på blandt andet antallet af likes.

Unge sender intime billeder til hinanden, hvilket kan ses som en del af den naturlige seksuelle afprøvning, der finder sted i ungdommen. Udfordringen består i, at disse digitale intime billeder let kan misbruges og hurtigt kan deles. Via SletDet får vi i Red Barnet både henvendelser fra unge, som har sendt et intimt billede i den tro, at det blev holdt privat, men som efterfølgende er blevet delt, samt henvendelser fra unge, som har delt et intimt billede af en anden, men ikke havde tænkt over konsekvenserne og lovbruddet ved dette (Reckless misuse og Intent to harm). Dertil kommer, at vi via hotlinen modtager anmeldelser af billeder eller film med unge, der enten ikke er vidende om eller opmærksomme på, at deres seksuelle adfærd foran webcamet eller mobilen bliver optaget og videredistribueret (Intent to harm).

GROOMING

Det engelske ord grooming er traditionelt blevet brugt om det at pleje, passe og soignere sig selv eller andre, men også om at optræne og forberede nogen på noget, der skal ske. Ordet grooming er derfor valgt som en samlet betegnelse for den proces, hvor en person bruger manipulation, løgne, smiger og ros samt påfører ofret ansvar og skyldfølelse for derigennem at kunne få ofret til (tilsyneladende frivilligt) at medvirke i seksuelle aktiviteter,

der skal tilfredsstillende krænkeren (Sørensen, Jensen, Jakobsen, Gundorff & Jansen (2015)). Socialt udsatte unge, der er i en sårbar situation, hvor følelser som ensomhed og lavt selvværd er en stor del af deres liv og hverdag, er i særlig stor risiko for grooming. Ofte er udsatte unge særligt identitetssøgende på nettet, fordi de mangler eller har manglet omsorg og støtte fra de nære omgivelser. Gruppen af socialt udsatte unge er, til trods for bred diversitet af medspillende faktorer i denne gruppe, særligt udsatte i forhold til selveksponering som følge af grooming, fordi de leder efter tilhørsforhold andre steder, hvis de ikke har trygge og nære relationer i hjemmet eller med venner. Når de så endelig bliver kontaktet af en anden person, som giver dem opmærksomhed og anerkendelse, så tror de på, at der én, der gerne vil dem noget godt (Sørensen et al., 2015). Unge kan yderligere være særligt sårbare i forhold til grooming, da unge er mindre erfarne i forhold til egne grænser, og de kan risikere at blive mødt af nogle mere erfarne personer, som udnytter den uerfarenhed, unge har. Grooming-processen kan typisk deles op i faser. For mere viden om disse specifikke processer henvises der til bogen "Hvor slemt kan det være" (Sørensen, Jensen, Jakobsen, Gundorff & Jansen, 2015).

UNGE GLEMMER, AT INTERNETTET IKKE GØR DET

Internettet husker på en anderledes måde end den fysiske verden. I den fysiske verden kan man fejle og risikere ubehagelige snakke og rygter, men hvis man begår fejl på internettet, fx ved at profilere sig på en bestemt måde igennem et billede, kan man risikere, at billedet bliver gemt og fremover vil være en identifikationskilde for, hvordan andre ser én som person. Det, som skete i går, vil stadig være synligt i dag. Og det kan være kopieret tusinde gange på kort tid, så kontrollen kan lynhurtigt mistes. DeSHAME-rapporten viser, at 37 % af 13-17-årige har delt noget på internettet det seneste år, som de efterfølgende har fortrudt (Childnet, Save the Children Denmark, Kek Vonal & UCLan, 2018).

Når man er ung og udforskende, er man i en sårbar situation, når det kommer til at afprøve ens seksualitet billedligt og online. Dette skyldes både den digitale permanens, som billeddeling kan have, der kan være svær at gennemskue, og også personer, der udnytter de unges udforskende fase for egen seksuel vinding.

DELING BLANDT UNGE ("YOUTH ONLY")

Jævnfør figur 1 vil vi, når vi ser på deling blandt unge, skelne mellem Reckless Misuse og Intent to harm. Udfordringen i at forstå de konsekvenser og den permanens, der kan være, når seksuelle billeder deles online, ved vi fra både deSHAME og SletDet, at der ofte leder til utilsigtede krænkende hændelser. Disse hændelser vil vi i det følgende kategorisere under Reckless misuse.

DELING SOM "RECKLESS MISUSE"

En generel forklaring på, hvorfor billeddeling ender med at blive krænkende gennem Reckless misuse er, at trods den digitale verdens enorme kompleksitet, så har unge mennesker ubegrænset og åben adgang til det hele, uden nogen nødvendige forudsætninger for at kende til potentielle farer. Manglende viden om, hvilke konsekvenser deling uden samtykke kan få, er ofte en forklaring, unge bruger, og de er først efterfølgende blevet klar over, at de har gjort noget ulovligt. Unge fremhæver derfor også selv, at viden om lovgivninger og konsekvenser ved billeddeling uden samtykke er vigtige elementer i at forebygge digitale sexkrænkelser (Childnet, Save the Children Denmark, Kek Vonal & UCLan, 2018).

For at forstå billeddeling uden samtykke som et specifikt fænomen kan det være hjælpsomt at se på billeddeling som kommunikationsform i mere generelle termer.

Billeddeling som kommunikation

Medieforsker Lisa Ehlin (2015) mener, at billeder er gået fra at være dokumenterende til et middel for samtale og social interaktion. Billederne, vi tager, er med til at kommunikere, hvad vi laver i realtid, og giver mulighed for, at vi kan opleve hinandens verdener på en ny måde. I stedet for at se deling af billeder som et ønske om at ophæve det private, så mener hun, at det er ønsket om at dele hinandens subjektive virkelighed, som er drivkraften.

Ønsket om at dele oplevelser med andre – særligt oplevelser, som vækker stærke følelser – er et grundlæggende menneskeligt behov. Nyere forskning tyder på, at der findes en 'dele-effekt', som indebærer, at vores positive følelser øges, når vi oplever noget positivt sammen med en ven. Ligeledes mindskes vores negative følelser, hvis vi deler en negativ oplevelse. En undersøgelse viste yderligere, at belønningssystemer i hjernen blev aktiveret, når forsøgspersonerne fik at vide, at deres ven så det samme billede, som de så (Wagner et. al. 2015).

I april-juni 2017 gennemførte Red Barnet fire fokusgruppeinterviews med udskolingselever på skoler rundt om i Danmark som en del af projekt deSHAME omkring digitale sexkrænkelser blandt unge. I disse interviews kunne mange unge genkende, at de hurtigt og uden større eftertanke viste hinanden billeder, som de fik på telefonen uden at tænke over, om det skete med samtykke fra den, som var på billedet. Særligt hvis indholdet var grænseoverskridende og vækkede følelser, fx hvis det var et nøgenbillede. Denne form for deling, hvor billedet fysisk vises rundt, er en anden form for deling end den digitale deling, men med potentielt lige så voldsomme konsekvenser for personen på billedet. Nedenstående henvendelse fra en 16-årig dreng til SletDet beskriver, hvordan uvisheden om, hvordan delingen er foregået, og hvor mange som har set det, skaber stor bekymring og magtesløshed.

"Hej, der er blevet 'delt' billeder/videoer af min tissemand mellem nogle fra min årgang. Jeg sendte for to år siden nogle billeder og videoer af mig selv hvor jeg onanerede til en pige fra min årgang. Jeg fandt så ud af for noget tid siden, at hun havde vist billeder og videoer af mig til flere personer. Jeg ved dog ikke om hun har delt dem på nettet. Og det værste er at hun lovede hun ALDRIG ville gemme og sende billederne videre. Jeg ved virkelig ikke hvad jeg skal gøre, jeg kan ikke fortælle mine forældre det... hjælp." (Anonymiceret fra SletDet-databasen)

Det kræver således eftertanke og refleksion at kunne stoppe sig selv, når behovet for at dele opstår. Teenagealderen præges generelt af, at kognitive evner som netop konsekvensberegning og impuls kontrol er under udvikling. Den periode i livet giver samtidig unikke muligheder for læring, eftersom hjernen er særlig modtagelig for ny viden og udvikling af netop disse evner. Hjernen har en unik plasticitet (formbarhed) i ungdommen (Suleiman, Ballonof, Galván, Adriana, Harde, Paige & Dahl, 2016).

"Hej. Jeg er en ung gut, på 17 år, der har haft delt billeder af andre piger. Jeg har nu indset at det er forkert, jeg er nervøs for om det har nogle konsekvenser senere hen, hvis det bliver opdaget, har været så paranoid og tænkt, hvem skulle finde ud af det, agtigt.. Hvad ville I anbefale mig at gøre, og er jeg allerede dødsdømt da jeg ikke kan ændret på fortiden... skammer mig." (Anonymiceret fra SletDet-databasen)

Når vi forsøger at forstå, hvordan billeddeling uden samtykke kan ske som Reckless misuse, så er det værd at huske på, at handlingen ikke er motiveret af noget, men at motiverne kan være mindre bevidste for den, som udfører handlingen. Det bliver derfor relevant at se nærmere på, i hvilken kulturel kontekst handlingen er opstået, og hvilken rolle kønsspecifikke faktorer spiller.

Kønskultur og krænkelse

”Jeg delte billederne fordi jeg var stolt over at have sådan en lækker og smuk kæreste. Jeg følte mig som den heldigste i verden. Der var ingen specifik grund - jeg var bare ung og lykkelig. Jeg tror at det var noget, som jeg gjorde, fordi jeg ville vise alle, hvor heldig jeg var. Det var bare den forkerte måde at gøre det på.” (Anonymiseret fra interview i forbindelse med deSHAME-undersøgelsen)

Citatet kommer fra et interview med en ung dreng, som har delt nøgenbilleder af sin kæreste. Han delte billederne med flere af sine venner via en lukket chat på Messenger. Handlingen fik vidtgående konsekvenser for pigen på billederne. I over et år kæmpede hun med social isolation, spiseforstyrrelse, koncentrationsvanskeligheder og vanskeligheder med tillid i nære relationer. I citatet beskrives motivet til handlingen som et ønske om at dele noget, som vækkede stærke positive følelser. Dette står i skarp kontrast til de massive negative konsekvenser, det fik for den krænkede pige.

Majoriteten af henvendelser til SletDet om billeder eller videoer, som er blevet delt uden samtykke, kommer fra piger. Der er enkelte eksempler på, at piger deler, men den største del af henvendelserne er fra drenge eller unge mænd. Det er vigtigt at sige, at det kan være meget svært at få et overblik over, hvem der har været involveret i at dele et intimt billede eller film. Vi får typisk information om den, som i første omgang har delt videre uden samtykke. I den danske politiaktion Umbrella fra januar 2018 blev flere end 1.000 unge sigtet for at have delt en video med to unge i en seksuel situation. Fordelingen blandt de sigtede, som havde delt, var 80 % drenge/mænd og 20 % piger/kvinder. Her var der tale om personer, der havde delt både i første og i de næste led (oplyst fra politiets pressemeddelelser).

Cooper, Karen, Quayle, Ethel, Jonsson, Linda & Svedin (2016) har gennemgået den eksisterende forskning om 'sexting' blandt unge. Sexting er et engelsk begreb for at sende seksuelle beskeder på sms (texting). Begrebet dækker nu også over at sende eller poste billeder med seksuelt indhold, inklusive nøgen- eller seminøgenbilleder via mobiler eller over internettet (Wolak & Finkelhor, 2011). I Coopers et al. (2016) sammenstilling af forskningsresultater er forskelle mellem kønnene en af faktorerne, de peger på. I flere undersøgelser giver piger udtryk for, at de kan føle sig presset til at dele nøgenbilleder for at bibeholde en intim relation. Dette understøttes af deSHAME-undersøgelsen fra 2018, hvor 41 % af såvel drenge som piger var enig eller meget enig i, at piger føler sig mere pressede til at sende nudes eller intime billeder, end drenge gør (Childnet, Save the Children Denmark, Kek Vonal & UCLan, 2018). Hvis pigerne vælger at dele et intimt billede (af sig selv), kan de samtidig risikere at blive omtalt negativt i deres omgangskreds og blive ansvarliggjort, hvis billedet ufrivilligt deles videre. Drenge kan modsat opleve at få højere status i deres vennekreds, hvis de modtager og deler intime billeder videre (Ringrose, Jessica and Gill, Rosalind, Livingstone, Sonia & Harvey 2012).

Den øgede status kan forstås ud fra de særlige dynamikker, som kan opstå i venskaber mellem drenge. Begrebet homosocialitet bliver brugt til at udforske og definere de sociale bånd, som opstår mellem personer af det samme køn. Begrebet er blandt andet blevet anvendt til at beskrive, hvordan venskaber mellem mænd præges af en særlig dynamik, som er med til at opretholde magtstrukturer mellem kønnene (Hammarén & Johansson, 2014). Et aspekt af denne dynamik er behovet for at definere sig som heteroseksuel mand. For

at mandlige venskaber ikke skal risikere at opfattes som homoseksuelle relationer, skabes en kultur, hvor mænd er meget ekspresive omkring, at de har sex med kvinder. Deling af nøgenbilleder kan ud fra teorier om homosocialitet blandt mænd forstås som en effektiv måde at fremhæve sin identitet som heteroseksuel dreng i en kultur, hvor det er vigtigt at tage afstand fra egen femininitet og homoseksualitet.

Ved at se nærmere på, hvordan digitale sexkrænkelser kan skyldes Reckless misuse, har vi med empirien fra Red Barnets forskellige tjenester rettet opmærksomheden på, at manglende viden om konsekvenserne ved digital deling og generelle dynamikker inden for deling, kultur og køn tilsammen kan forklare, hvordan mange digitale sexkrænkelser ikke skyldes et direkte motiv for at krænke.

I det følgende vil vi se nærmere på billeddeling som Intent to harm. Nogle betegner dette som hævnporno. Det er dog ikke retvisende, for som ovenstående viser, findes der mange forskellige former for digitale sexkrænkelser.

DELING SOM "INTENT TO HARM"

"Hej, min ekskæreste og jeg gik fra hinanden her i foråret. Da vi gik fra hinanden var det ikke på en rar måde, vi skændes helt vildt og det var virkelig ubehageligt. En uge efter vælger han at sende nogle billeder rundt af mig, uden tøj på. Efter jeg fandt ud af det skrev jeg til ham, at det ikke var fair og at det ikke er noget man gør, lige meget hvor uvenner man bliver... Han vælger derefter at svine mig til og så blokere mig bagefter. Der er rigtig mange, der har billederne og som griner ad mig og gør grin med det og kommer med dumme kommentarer. Det går mig rigtig meget på og påvirker min hverdag. Jeg håber virkelig at I kan hjælpe mig." (Anonymiseret fra SletDet-databasen)

Flere henvendelser til SletDet beskriver situationer, hvor den uønskede billeddeling synes at være motiveret af et ønske om at gøre skade, hvor krænkeren er bevidst om, at personen på billedet ikke ønsker delingen. Ovenstående eksempel kommer fra en 16-årig pige, som blev udsat for ufrivillig billeddeling fra sin ekskæreste.

I en kvalitativ analyse af henvendelser til SletDet fra maj 2016-juni 2017 kan vi se et mønster i forhold til, hvem der typisk har delt et billede uden samtykke. Der, hvor billedet eller videoen er taget med samtykke, men efterfølgende delt uden samtykke, er der en tendens til, at det er en ekskæreste, som står for delingen.

Hvis billedet eller videoen derimod er taget *uden* samtykke, så er det mere almindeligt, at det er en ven – ofte fra skolen – som har taget og delt det.

"Hej, en jeg troede var min veninde har taget et billede af mig i pigernes omklædningsrum og har delt det på snapchat. Hvad skal jeg gøre? Det er for resten et billede af mig i bad." (Anonymiseret fra SletDet-databasen)

Erfaringerne fra SletDet er, at når det handler om intime billeder, som bliver brugt til afpresning, fx en trussel om at dele et nøgenbillede, hvis vedkommende ikke sender flere nøgenbilleder eller udfører seksuelle handlinger foran webcam eller i den fysiske verden, så er den, som truer med at dele billedet, oftest en tilfældig kontakt eller flirt på de sociale medier.

En pige på 16 år henvender sig til SletDet og fortæller, at hun har talt med en dreng på 17 år, på Omegle, som har spurgt, om hun vil vise sig nøgen på webcam. Hun viser sig nøgen, og han har taget et billede af det med sin telefon. De har addet hinanden på Snapchat, hvor han har sendt bil-

leder af sig selv nøgen, og hvor han onanerer. Det ønsker hun ikke, så hun sletter ham. Han opretter en ny profil og adder hende igen og skriver til hende, at hvis hun bliver ved at slette ham, deler han de billeder, som han har af hende. (Anonymiseret fra SletDet-databasen)

Typer og motivationer, når det kommer til bevidste digitale sexkrænkelser, er mange, men begrebet 'hævnporno' bliver stadig oftest brugt, når sådanne krænkelser får medieomtale. Ovenstående henvendelser til SletDet er med til at illustrere, hvor forskellige situationerne kan være og dermed også mekanismerne bag den ufrivillige deling. Det er vigtigt at være opmærksom på en større diversitet også ved bevidste digitale sexkrænkelser, end begrebet hævnporno lægger op til.

I de foregående afsnit om delinger som henholdvis Reckless misuse og Intent to harm har fokus været på de delinger, der finder sted unge imellem. Der er så at sige tale om delinger, der finder sted indenfor de unges sfære. Fra både Hotline og SletDet er vi dog vidne til, at der også sker en række delinger og digitale sexkrænkelser, hvor unge blandt andet bliver groomet til deling eller bliver delt uden deres vidende.

DELING MED "ADULT INVOLVED"

Red Barnet har qua arbejdet med at analysere anmeldelser af overgrebsmateriale og qua SletDet-rådgivningen for unge, der har oplevet digitale sexkrænkelser, en unik viden om, hvor billeder og film, som unge har delt i en intim situation, kan risikere at blive delt. Vi understreger, at vi i det følgende nævner de fora, som vi ser, og at det ikke er den generelle situation for intime billeder eller film.

Overgangen fra deling mellem unge – både Intent to harm og Reckless misuse – til deling, hvor voksne er involveret, er et spændingsfelt med krænkende billeder, hvor krænkerne ikke udelukkende er voksne, men hvor de krænkende billeder kan have en valuta, både for voksne og unge.

NØGENBILLEDER SOM VALUTA

Digitale sexkrænkelser af unge begrænser sig ikke til de unges nærmeste sfære som vennerne, skolen eller ekskæresten. Intime billeder, hvor der knytter sig en historie eller specifik viden om den affotograferede, har en særlig værdi på internettets mørkere sider.

Red Barnets hotline har modtaget flere anmeldelser af websider med indhold af mapper, hvor intime billeder af piger og unge kvinder, eller information herom, bliver opbevaret og delt. Det, vi typisk ser, er, at delingen foregår via brug af en kombination af digitale medier som chatsystemer (fx Messenger og Discord), imageboards (fx Wetchan) og opbevaringstjenester (fx Dropbox og Mega).

I Danmark har vi set en række eksempler på, at der i lokalsamfund opstår mapper med billeder af navngivne piger. Fænomenet er både lokalt og globalt. I Danmark har Rigspolitiet haft en række sager om unge mænd, der har samlet informationer og delt billeder af piger i det lokale bysamfund. Således har nogle af billedmapperne navne på de byer, hvor pigerne er fra, for eksempel Viborg-mappen. Den lokale forankring kan betyde, at pigerne får kendskab til mapperne og oplever, at der snakkes i byen, og at eksponeringen har betydning for den måde, de bliver mødt i det lokale samfund.

Mapperne er typisk en blanding af almindelige billeder af påklædte og mere eller mindre afklædte personer i seksuelle situationer eller attituder, hvor der også er personlige oplysninger som for eksempel navn, alder, telefonnummer, adresse og profilnavn.

Sproget, som der kommunikeres med på siderne, bærer stærkt præg af et ønske om at nedværdige og objektivisere personen på billedet ved brug af groft seksualiseret sprog som 'luder' og 'billig'. Ligeledes synes der at være et behov for at fralægge sig ansvar for handlingen ved at skrive, at vedkommende 'fortjener det' eller 'beder om det'.

Red Barnets hotline og SletDet-rådgivning har et tæt samarbejde med Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3), som efterforsker sager med ulovlig deling af intime billeder. I et interview, i forbindelse med deSHAME-rapporten med en operativ analytiker fra NC3, beskrives det, hvordan billeder og videoer, som bliver delt, får højere værdi, hvis der kan blive skabt et narrativ omkring personen på billedet. Der ses således en tendens til at publicere private informationer og helt almindelige hverdagsbilleder sammen med et nøgenbillede for at øge efterspørgslen på billeder med netop den person.

Fænomenet med at samle nøgenbilleder af almindelige piger og kvinder kan delvis forstås ud fra et ønske om en autentisk oplevelse, der også ses i pornoindustriens fokus på amatør- og virkelighedsnær porno (Hardy, 2008), og inden for prostitutionsverdenen, hvor man kan købe en sexydelse, der skal foregå som i en ligeværdig kæresterelation (Ekman, 2013). Jo flere private og hverdags-relaterede informationer, som kan tilføjes fortællingen om personen, jo mere autentisk fremstår hun, og jo stærkere bliver oplevelsen af at kende hende og have en autentisk relation til hende.

LOKKET TIL DELING (GROOMING)

Det særlige ved groomingprocessen er, at i den relation, der opstår, når børn og unge mødes online med jævnaldrende eller voksne, og når relationen med tiden styrkes, så vil der være tale om en pseudo-intimitet. En intimitet, der ikke er reel. Der ligger noget forførende eller manipulerende i det, fordi den unge narres til at tro, at det er en intim og gensidig kærlig relation. En grundlæggende del af det manipulative er, at der er en ulige magtbalance, hvor den ene part udøver magt over den anden og manipulerer denne til at tro, at relationen er ligestillet.

Som tidligere beskrevet er det i dag en del af unges udviklingsproces at udforske seksualitet online. Som i andre relationer, hvor den unge oplever tryghed og tillid, kan groomeren gennem manipulation få den unge til at dele billeder af sig selv og dermed eksponere sig selv i den tro, at det er en privat billeddeling. Når den unge finder ud af, at vedkommende er blevet narret, fører det både til et massivt tillidsbrud i relationen, men også til et tillidsbrud i forhold til selve billeddelingen. I det følgende beskrives Lottes case som et eksempel på grooming.

En 13-årig pige, Lotte, sidder og chatter med en pige på sin egen alder, der siger, at hun er flot, og opfordrer hende til blive model. Pigen overbeviser Lisa om at tage billeder af sig selv, først med tøj på, så i undertøj, og før Lotte ved af det, står hun nøgen foran kameraet. Lotte fortæller Red Barnet, at hun havde en dårlig mavefølelse, jo længere hun nåede, men at hun godt kunne forstå rationalet bag pigens forespørgsler, da det jo handlede om modelbilleder. Pigen opfordrer til sidst Lotte til at røre ved sig selv, men her siger Lotte stop og mærker først nu den tydelige grænseoverskridende adfærd i den opbyggede intime relation. Lotte spørger direkte, om pigen er en mand og får svaret "ja" tilbage. Herefter bliver det sort for Lotte. Intimiteten, eller nærmere pseudo-intimiteten, er blevet en krænkelse.

Grooming kan ske for alle, fordi den dygtige groomer er så snu, at man ikke opdager det, og fordi grænsen flyttes en lille smule ad gangen. Lottes case viser, at hun lever et normalt liv uden større udfordringer og med en følelse af at have godt styr på sig selv. Alligevel ender hun i en situation, hvor hun deler intime billeder af sig selv, som hun ellers ikke ville have gjort.

Om end udsatte børn og unge udgør en særlig risikogruppe i forhold til at blive udsat for grooming, er det vigtigt at påpege, at grooming kan ske for alle, uagtet hvad der måtte være af generel robusthed og støtte i omgivelserne.

Dertil kommer, at det langt fra er alle, der er blevet groomet, som er klar over det. Optagelser, hvor unge ud fra en tro om intimitet, tager tøjet af for en person på webcam, kan også ende på nettet. Red Barnet får løbende anmeldelser om film, som er optaget fra Skype eller Chatroulette, hvor unge tror, at de har et privat øjeblik med en på internettet og ikke aner, at det bliver optaget og delt.

HVORFOR KRÆNKER KRÆNKER?

Det har længe været kendt, at forskellige psykologiske faktorer kan have betydning for at udføre og udvise uhensigtsmæssige handlinger og adfærd. De specifikke psykologiske faktorer, der nævnes her, har rod i socialpsykologisk samt kognitionspsykologisk teori, blandt andet afspejlet i den canadiske psykolog Albert Banduras (1999) teori om moralsk frakobling. I teorien beskrives, hvordan dispositionelle såvel som situationelle faktorer kan spille ind på, at mennesker kan frakoble den moralske karakter i deres handlinger, hvilket kan få konsekvenser for de mennesker, som handlingerne er rettet imod. Cyberpsykologi beskriver teknologiens indflydelse på menneskers kommunikation og adfærd i den digitale verden, og de kognitive processer, der her bliver sat i spil (Suler, 2006).

En af de mest væsentlige faktorer indenfor cyberpsykologi er afstandtagen til og fralægelse af ansvaret som følge af den anonymitet og usynlighed, der er mulig i den digitale verden. Når der er en fysisk afstand mellem os selv og de personer, vi retter vores handling imod, fx deler et billede af, opleves handlingen ikke umiddelbart som forkert, idet vi ikke ser eller oplever den direkte reaktion fra offeret. Vi afkobler vores offline selv fra vores online selv, og herigennem bliver vi lettere tilbøjelige til at frakoble det moralske islæt i vores handlinger; vi bliver, som Suler (2006) beskriver det, til et "afhæmmende selv". Når vi taler med hinanden ansigt til ansigt, så er de faktiske ord, vi bruger, en lille del af kommunikationen. Vores kropssprog, stemmelejer, ansigtsudtryk og øjenkontakt bidrager med information og indvirker på det, vi forstår, når vi kommunikerer. Alle disse budskaber forsvinder i en kommunikation, som foregår via tekst. Det giver plads til, at vi kan skabe vores egne forestillinger om dem, vi taler med, hvad de mener, og hvordan de reagerer på det, vi skriver. Vi bliver på den samme måde ikke reguleret eller hæmmet i de følelser og tanker, vi har. Kommunikationen kan derved blive mere følelsesladet og impulspræget.

Mennesker kan opleve, at dette fører til større intimitet, hvilket gør, at de for første gang tør at fortælle ting om dem selv, som de ikke har kunnet sige til andre. De kan omvendt også opleve en stor distance til den, som de kommunikerer med og om, og få svært at sætte sig ind i den anden persons reaktioner, følelser og behov. Det sidstnævnte kan føre til hadefulde kommentarer eller krænkende handlinger, som når nøgenbilleder bliver delt uden samtykke. På denne måde kan det moralske kodeks for, hvad der er rigtigt og forkert, ændre sig i digital kommunikation.

Afkoblingen mellem det fysiske selv og det digitale selv kan få den umiddelbare handling til at virke let, mens den efterfølgende erkendelse er svær. Dette afspejler sig i, at mange af de unge fortryder deres handling og angrer denne efterfølgende.

Selv om det moralske kodeks svækkes i den krænkende handling, tyder henvendelser til SletDet-rådgivningen ikke på, at det helt forsvinder. Det kommer ofte op til overfladen igen, og hvad enten det er på baggrund af frygt for retsforfølgelse eller dårlig samvittighed, så anerkender de fleste krænkerne i rådgivningens henvendelser, at de har gjort noget forkert. Der ses ligeledes en tendens til, at frygten for retsforfølgelse lever videre i krænkerne, selvom de har forsøgt at rette op på deres handling for eksempel ved at slette det krænkende billedmateriale og bede de mennesker, som de har delt billedet med, om at slette det. Konsekvenserne for ofrene bliver ikke mindre heraf, hvis et billede først er delt eller hentet, men de efterfølgende reaktioner fra krænkerne viser, at der er behov for et nuanceret blik på processen bag digitale sexkrænkelser. Ligeledes adresserer problematikken et stigende behov for oplysning om lovgivning indenfor området og et behov for, at unge får mulighed for at lære om og reflektere over deres digitale adfærd og kultur både i skolen såvel som hjemme over middagsbordet.

Yderligere må de unges udviklingsfysiologiske og –psykologiske tilstand medtænkes som medspillende faktorer, idet de unge oplever en hidtil ukendt udvikling af deres kroppe og seksualitet. Disse to faktorer sammen med den neurologiske udvikling samt afstandtagen og ansvarsfralæggelse, som social adfærd på internettet sandsynliggør, kan være en mulig forklaring på det stigende antal henvendelser om seksuelle krænkelser, som Red Barnets rådgivning modtager.

KONSEKVENSERNE FOR DEN KRÆNKENDE

I henvendelserne til SletDet-rådgivningen bliver det tydeligt beskrevet, hvor voldsomme psykiske konsekvenser det kan have at få et intimt billede eller video delt uden samtykke. De, som henvender sig, beskriver følelser af magtesløshed, skam, skyld, bekymring for, at forældrene finder ud af, hvad der er sket, en stærk følelse af at miste kontrollen og behov for at få hjælp i en situation, hvor de ikke aner, hvad de skal stille op. En af rådgivningens vigtigste opgaver bliver således at anerkende de følelser og være tydelig omkring, at deling uden samtykke er ulovligt, og skylden ligger hos den, som har delt. En vigtig opgave er også at guide til, hvilke handlemuligheder som findes i den specifikke situation og opfordre den unge til at henvende sig til en voksen, som de stoler på. Disse situationer er ofte ekstremt belastende både psykisk og socialt, og derfor er det vigtigt at sikre støtte tidligt i forløbet.

Vi modtager en del henvendelser fra børn og unge, som har sendt et intimt billede ved en fejl eller har sendt et billede på Snapchat, hvor de har set, at modtageren har taget et screenshot. Disse henvendelser præges af, at den unge oplever en stor utryghed omkring det, at en anden person har et intimt billede af dem, som de nu er bange for vil blive delt. Det er således ikke kun, når et billede er blevet delt uden samtykke, at det kan lede til stor bekymring, følelse af magtesløshed og angst for, hvad der kan ske.

”Hej. Jeg sendte nogle billeder til en dreng, for 3-4 år siden. Jeg kendte ham ikke specielt godt. Uden jeg vidste det, tog han et screenshot af mit billede, og truede mig med at dele det, hvis jeg ikke sendte ham et nøgenbillede. Jeg blokerede ham med det samme, og selvom det er en del år siden går det mig stadig på, da jeg ikke ved, om han har de billeder liggende af mig. Kan i hjælpe? (Anonymiseret fra SletDet databasen)

Ligesom ved et fysisk overgreb kan en ung, der har været udsat for en digital sexkrænkelse, sidde tilbage med følelser af skyld, skam og tillidsbrud. Skyld, fordi man kan føle, at man på en eller anden måde har medvirket til at udstille sig selv. Skam, fordi man er blevet blottet i offentligheden, uden at man selv havde kontrol over det. Og tillidsbrud, fordi der ofte er en eller flere personer, man er tæt på, der har været med til at dele billeder eller film. I nogle sager bliver offentliggørelsen et traume, som skal bearbejdes med professionel hjælp. En pige på 20 år udtrykte fem år efter en film med hende blev delt:

"Jeg kæmper stadig med det. Jeg har svært ved at stole på folk og føler, at jeg er blevet en mere indelukket person". (Wandel, Pihl, & Sørensen, 2016, s 8.)

Mange unge oplever dertil voldsom angst og magtesløshed, når billeder eller filmklip er endt på internettet. De ved, at det er svært at sikre, at alle kopier af materialet er væk. De krænkede har ikke kontrol over, hvor eller hvem der kommer til at se det. Nogle billeder og film ender på teenpornosider eller særlige billedsider. Nogle ender i samlinger, som for eksempel sagen om 'Viborg-mappen', hvor unge fyre havde samlet hundredvis af intime billeder og film med lokale piger (Wandel, Pihl, & Sørensen, 2016)

Når en person bliver udsat for en krænkelse, er der mange reaktioner og mekanismer, der sættes i gang. Kontroltab er én af disse, og tabet af kontrol kan få en væsentlig betydning for den krænkedes selvopfattelse og selvtillid. Når vi lever med en opfattelse af at have kontrol over vores liv, betyder det, at vi oplever en større fleksibilitet i de valg, vi træffer, og i de handlinger, vi foretager. Derudover er det ofte en forudsætning for at opleve kontrol over egen situation, at man fornemmer, at tilværelsen rummer en vis grad af forudsigelighed. Forudsigelighed giver os ro.

Ved digitale sexkrænkelser forekommer det oplevede kontroltab på samme måde som ved de fysiske krænkelser. Men ved den digitale sexkrænkelse får kontroltabet en ny dimension, idet der ud over det oplevede tab af kontrol medfølger et vedblivende kontroltab. Det vedblivende kontroltab vedrører billedelingen på nettet, og når et billede én gang er delt, er dets videre færdsel ude af ens hænder, og det kan være uoverskueligt vanskeligt at sikre, at billedet bliver slettet alle steder. Som tidligere nævnt kan det derfor opleves som en krænkelse uden udløbsdato.

HVEM STOPPER ULYKKEN?

Skal vi som samfund sikre, at unge hverken tager eller sender intime billeder af sig selv eller hinanden? Her er det væsentligt igen at nævne den omstillingsproces, de unge er i som en helt særlig del af deres udviklingsopgave fra en identitet som barn til en identitet som voksen. De små børn spejler sig i voksnes og andre børns gestikulation og adfærd, og i teenagealderen er de nået dertil, hvor de som unge skal have mulighed for at afprøve deres identitet i forskellige arenaer og blive spejlet i andre. Hvor grænserne går for opførsel, beklædning og attitude afhænger af, hvilken arena der ageres i. At de mange forskellige arenaer, som de unge skal orientere sig i, i dag spænder bredt over internettet og den fysiske verden, kan gøre det vanskeligere for de unge at forstå og afkode de mange forskellige forventninger og roller, der heri opstår og konstant forhandles. De unge skal ikke forbydes denne afvejning, men de skal hjælpes.

I Red Barnet er det vigtig for os at skelne skarpt mellem deling i første led og deling i andet led (videredeling uden samtykke). Unge er intime med hinanden – også via mobilen. Der er ikke noget forkert i at sende et intimt billede til en ven, flirt eller kæreste. Omvendt er der intet rigtigt ved, at dette intime billede bliver videregivet uden samtykke. Skelnen mellem disse to fænomener kan ikke tydeliggøres nok. Der ligger således en vigtig opgave i at starte dialogen blandt unge omkring, hvordan de digitale fællesskaber, de indgår i, kan blive mere trygge og inkluderende. I Red Barnet lancerer vi derfor i starten af 2019 et for alle danske skoler frit tilgængeligt undervisningsmateriale med fokus på digitale sexkrænkelser. Et vigtigt formål med undervisningsmaterialet er at give unge mulighed for – via refleksion og diskussion – at arbejde henimod en mere samtykkebaseret digital social kultur.

En problematik, vi oplever i Red Barnets SletDet-rådgivning, er, at de unges selveksponering i det private rum bliver distribueret videre. I SletDet får vi henvendelser, som hører til i Red Barnets Hotline-kategori. Produktionen af seksuelle overgrebsbilleder af mindreårige forekommer således også gennem de unges selveksponering, idet de tror, de tager og sender billeder i fortrolighed, men hvor billederne havner på sider med overgrebsbilleder af børn. Derfor ser vi det hos Red Barnet som vores og andre medspilleres opgave at være med til at skabe en større bevidsthed om manipulationsprocessen, der ligger bag grooming, og vi ønsker dermed at ruste unge til at være kritisk refleksive i mødet med fremmede på nettet og søge hjælp og rådgivning hos voksne, hvis de oplever noget, som er ubehageligt eller grænseoverskridende online.

KONKLUSION

Digitale sexkrænkelser er et udbredt fænomen. Unge udgør her en gruppe, der er vigtig at være særlig opmærksom på. Dels grundet deres udbredte brug af at dele intime billeder med hinanden. Dels grundet, at de ikke har haft mulighed for at få den opdragelsesmæssige støtte og vejledning, som hjem og skole normalt vil stå for i forhold til social adfærd i andre arenaer af deres liv.

Artiklen her beror overvejende på empiri indsamlet før, Umbrella-sagen kørte i Danmark, hvor over 1.000 unge blev sigtigt for at dele en video med to unge i en seksuel situation. Sagen skabte stor opmærksomhed på, hvad der er de strafferetslige konsekvenser af digitale sexkrænkelser. Forhåbentligt vil tiden vise, at sagen har haft en positiv indvirkning på unges viden om de strafferetslige konsekvenser af digitale sexkrænkelser.

Artiklen her har eksemplificeret og påpeget, at der findes stor diversitet af digitale sexkrænkelser. Begrebet hævnporno betegner kun en enkelt form for digitale sexkrænkelser og insinuerer ydermere, hvordan krænker-offer-forholdet er. Et sådant begreb kan være uhensigtsmæssig at anvende, da det hurtigt bliver brugt i flæng til at dække over en bred vifte af krænkelser med forskellige motiver, formål og karakterer.

I Red Barnet anvender vi termen digitale sexkrænkelser, da vi mener, at denne term bedst dækker over den store forskel, der kan være på billeder, der udstiller eller uønsket seksualiserer den afbillede person.

Med denne artikel håber vi at have skitseret, hvor stort et problem digitale sexkrænkelser er særligt blandt unge, og også hvor stor diversitet der kan være i digitale sexkrænkelser. Vores håb er, at artiklen kan være med til at nuancere debatten og italesættelsen af digitale sexkrænkelser samt skabe opmærksomhed om, at unge her udgør en gruppe, hvor der skal være en særlig opmærksomhed. Det skyldes både unges store delingsfrekvens, og at intime billeder af unge har stor værdi på internettets mørkere sider.

REFERENCER

Bandura, Albert (1999). A social cognitive theory of personality. I L. Pervin & O. John (Ed.), *Hand-book of personality* (2nd ed., pp. 154-196). New York: Guilford Publications.

Boyd, Danah (2014). *It's complicated: the social lives of networked teens*. New Haven: Yale University Press.

Childnet, Save the Children Denmark, Kek Vonal & UCLan (2018): Project deSHAME, URL: <https://redbarnet.dk/skole/sikkerchat/fagpersoner/projekt-deshame/>, seen 08-11-2018.

Cooper, Karen and Quayle, Ethel, and Jonsson, Linda and Göran Svedin, Carl (2015): Adolescents and self-taken sexual images: A review of the literature. *Elsevier* nr. 55, 12.11.2015, *Computers In Human Behavior*, p. 706-716.

Ehlin, Lisa (2015): *Becoming Image: Perspectives on Digital Culture, Fashion and Technofeminism*. Sweden by Holmbergs, Malmö, Department of Media Studies.

Hammarén, Nils and Johansson, Thomas (2014): *Homosociality: In Between Power and Intimacy*. Sage Open, January-March p. 1-11.

Mehlbye, Jill & Hammershøi, Anette (2006): *Seksuelle overgreb mod børn og unge*. Akf forlaget, København.

Ringrose, Jessica and Gill, Rosalind and Livingstone, Sonia and Harvey, Laura (2012) *A qualitative study of children, young people and 'sexting': a report prepared for the NSPCC*. National Society for the Prevention of Cruelty to Children, London, UK.

Sørensen, Kuno & Jensen, Helene & Jakobsen, Gitte & Gundorff, Henrik & Jansen, Helene (2015): *Hvor Slem Kan Det Være?* Red Barnet. TopTryk Grafisk.

Suleiman, Ahna Ballonof, and Galván, Adriana and Harde, K. Paige and Dahl, E. Ronald (2016): Be-coming a sexual being: The 'elephant in the room' of adolescent brain development. *Elsevier* nr. 25, 29.09.2016, *Developmental Cognitive Neuroscience*, p. 209-220.

Suler, John. (2006) *The first Decade of CyberPsychology*: truecenterpublishing, 2006. Fundet d. 06/11/2018 på <http://truecenterpublishing.com/psycyber/decade.html>.

Wagner, Ullrich et. al. (2015): *Beautiful friendship: Social sharing of emotions improves subjective feelings and activates the neural reward circuitry*. Oxford University Press, SCAN nr. 10, p. 801-808.

Wolak, Janis and Finkelhor, David (2011): *Sexting: A typology*. *University of New Hampshire Scholar's Repository: Crimes Against Children Research Center*.

Wandel, Rebecca & Pihl, Marianne & Sørensen, Kuno (2016): *Når børn og unge deler intime billeder på nettet*, PartnerPrint, København.